Sisyrinchium micranthum

Nomenclatuur/Etymologie

De geslachtsnaam *Sisyrinchium* is afgeleid van het Oudgrieks, maar de exacte betekenis is onzeker. Mogelijk verwijst het naar een knolgewas dat door varkens wordt gegeten. De soortnaam *micranthum* is afgeleid van twee Griekse woorden: *mikros* (klein) en *anthos* (bloem), wat letterlijk "kleinbloemig" betekent. Dit verwijst naar de relatief kleine bloemen van deze plant. De soort werd voor het eerst beschreven door de Spaanse botanicus Antonio José Cavanilles in 1788.

Foto NRV: NN

Taxonomie

Sisyrinchium micranthum is een plant uit de orde *Asparagales* en de familie *Iridaceae*. Het is een lid van het omvangrijke geslacht *Sisyrinchium*, dat voornamelijk voorkomt in de Nieuwe Wereld. De taxonomische indeling is als volgt:

- Rijk: Plantae (Planten)
- Orde: Asparagales
- Familie: Iridaceae (Lissenfamilie)
- Geslacht: Sisyrinchium
- Soort: micranthum

Synoniemen

Sisyrinchium micranthum heeft een uitgebreide lijst van synoniemen, deels als gevolg van taxonomische verwarring en een wijdverbreide verspreiding. Een van de meest voorkomende synoniemen, vooral in oudere literatuur en in de Zuidoostelijke Verenigde Staten, is *Sisyrinchium rosulatum* E.P.Bicknell. Andere homotypische en heterotypische synoniemen zijn onder meer:

- *Bermudiana micrantha* (Cav.) Kuntze
- *Marica micrantha* (Cav.) Ker Gawl.
- *Sisyrinchium iridifolium* Kunth
- *Sisyrinchium exile* E.P.Bicknell
- *Sisyrinchium micranthemum* Pers. (orthografische variant)

Variëteiten en Cultivars

Sisyrinchium micranthum is een wijdverspreide en vaak als eenjarige beschouwde wilde soort uit Centraal- en Zuid-Amerika, die wijd is verwilderd. Er zijn *geen* commercieel bekende cultivars (*cultivars*) van *Sisyrinchium micranthum* die op grote schaal worden geteeld voor de sier. In de botanische literatuur zijn wel vormen beschreven op basis van bloemkleur, maar deze worden zelden of nooit als cultivars in de handel gebracht. Enkele voorbeelden van deze botanische vormen zijn:

- *Sisyrinchium micranthum* f. *eburneochraceum* Ravenna (vorm met ivoorgele bloemen)
- *Sisyrinchium micranthum* f. *flavum* Ravenna (vorm met gele bloemen)
- *Sisyrinchium micranthum* f. *luteum* Ravenna (vorm met heldergele bloemen)
- *Sisyrinchium micranthum* f. *purpureum* Ravenna (vorm met paarse bloemen)

Familie

De plant behoort tot de *Iridaceae*, ofwel de Lissenfamilie.

Hoogte

De plant is een kleine, grasachtige plant die een bescheiden hoogte bereikt, vaak tussen de *10 en 30 centimeter*.

Bloemkleur

De bloemkleur is variabel, maar de bloemen zijn vaak *wit* met een *blauw tot paars* centrum, of volledig *violet* tot *lichtblauw*. Er komen ook gele, roze en volledig witte vormen voor. De bloemen hebben een doorsnede van ongeveer 10 tot 20 mm.

Bladkleur

De bladeren zijn smal, grasachtig en rechtopstaand, met een kleur die doorgaans *groen* is.

Bloeiperiode

De bloeiperiode valt in het *voorjaar tot de vroege zomer*, ruwweg van *maart tot juni*.

Standplaats

Sisyrinchium micranthum groeit in een subtropisch bioom en is te vinden op open plekken zoals *grasvelden*, *wegenbermen*, *prachtige gebieden* en *open bossen*. De plant gedijt het beste in de *volle zon* of *lichte schaduw* en verdraagt verschillende grondsoorten, zolang deze maar *goed gedraineerd* zijn. Het wordt soms beschouwd als een onkruid op gazons.

Herkomst

De plant is van nature afkomstig uit een groot gebied in *Centraal- en Zuid-Amerika*, met een verspreiding die reikt van *Mexico* tot *Noord-Argentinië*. Het is wijdverbreid verwilderd in andere delen van de wereld, waaronder de Zuidoostelijke Verenigde Staten.

Soort gewas

Het is een kruidachtige plant die meestal als *eenjarige* wordt beschouwd, hoewel sommige bronnen het als een kortlevende vaste plant of eenjarige noemen.

Vermeerderingswijze

De plant vermeerdert zich voornamelijk door *zaad*. De zaden zitten in ronde, bruine doosvruchten van 3 tot 8 mm.

Klimaatzone (USDA-zones)

Als soort die van nature voorkomt in subtropische gebieden en vaak als eenjarige wordt gecategoriseerd, is de plant minder winterhard dan sommige andere *Sisyrinchium*-soorten. Het wordt vaak beschouwd als geschikt voor warmere zones. De plant wordt doorgaans geassocieerd met eenjarigheid of wordt alleen in de warmere *USDA-zones* (*bijvoorbeeld 8 tot 10*) beschouwd als een overblijvende plant.

Insecten

De plant trekt, net als andere kleinbloemige leden van het geslacht *Sisyrinchium*, *bestuivende insecten* aan. Er is geen specifieke informatie beschikbaar over een prominente rol in de ecologie van schadelijke of nuttige insecten. De plant wordt in de volksgeneeskunde wel gebruikt voor niet-gespecificeerde medicinale aandoeningen.

Bronvermelding

https://powo.science.kew.org/taxon/urn:lsid:ipni.org:names:330260-2

https://en.wikipedia.org/wiki/Sisyrinchium_micranthum

https://fsus.ncbg.unc.edu/show-taxon-detail.php?taxonid=877

https://www.researchgate.net/figure/Photographs-of-Sisyrinchium-micranthum-Cav-and-S-rosulatum-E-P-Bicknell-A-Habitat_fig1_326671041

Samenvatting

Onderwerp	Resultaat
Nomenclatuur/Etymologie	*micranthum* betekent "kleinbloemig"
Taxonomie	Familie: Iridaceae, Geslacht: *Sisyrinchium*, Soort: *micranthum*
Synoniemen	*Sisyrinchium rosulatum*, *Bermudiana micrantha*, *Sisyrinchium iridifolium*
Variëteiten en Cultivars	Geen commerciële cultivars; botanische vormen beschreven op basis van kleur (bijv. f. *flavum*, f. *purpureum*)
Familie	Iridaceae (Lissenfamilie)
Hoogte	10 tot 30 centimeter
Bloemkleur	Wit met blauw/paars centrum, of volledig violet, lichtblauw of geel
Bladkleur	Groen
Bloeiperiode	Maart tot juni (voorjaar tot vroege zomer)
Standplaats	Volle zon of lichte schaduw; goed gedraineerde grond; grasvelden, bermen
Herkomst	Mexico tot Noord-Argentinië (Centraal- en Zuid-Amerika)
Soort gewas	Eenjarige kruidachtige plant
Vermeerderingswijze	Zaad
Klimaatzone (USDA-zones)	Overblijvend in warmere zones (bv. USDA 8 tot 10); vaak als eenjarige in koudere klimaten
Insecten	Trekt bestuivende insecten aan